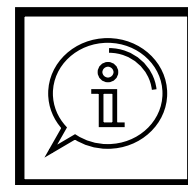

Infokit k prioritám

programů Erasmus+ a Evropský sbor solidarity

**Praktické tipy a doporučení, jak při realizaci
mezinárodních projektů efektivně naplňovat priority
programů Erasmus+ a Evropský sbor solidarity**

Horizontální priority **inkluze a rozmanitost, environmentální udržitelnost, digitalizace a participace** tvoří základ současných evropských programů a udávají směr, kterým by se měly projekty financované z evropských grantů ubírat.

Začlenění priorit přispívá k vyšší kvalitě projektů, většímu dopadu, zvýšení účasti různorodých skupin mladých lidí, dlouhodobé udržitelnosti výsledků. Chápejte je jako prostředek, nikoliv cíl – při plánování a následné realizaci projektu se zaměřte na to, jak mohou priority přispět ke zvyšování kvality a dopadu vašeho projektu.

Možnosti, jak s prioritami pracovat, jsou velmi rozmanité. Níže uvedené proto prosím nepovažujte za jediný seznam možností, jak se k prioritám v rámci projektů vztahovat. Vždy záleží na konkrétním kontextu vašeho projektu a potřebách vašich cílových skupin.

Další informace o prioritách jsou k dispozici na webu DZS:

[Priority programů Erasmus+ a Evropský sbor solidarity.](#)

Inkluze a rozmanitost

1

Inkluze a rozmanitost v programech Erasmus+ a Evropský sbor solidarity znamená podporu rovných příležitostí pro všechny účastníky a účastnice bez ohledu na překážky, kterým čelí. Cílem je odstranit bariéry a podporovat diverzitu a spravedlivý přístup.

Jak prioritu začlenit do projektu

→ Přístupnost

Zajistěte individuální podporu na míru – zjišťujte (a nepředpokládejte), jaké jsou potřeby a výzvy vašich účastníků a účastnic.

Používejte přístupné digitální nástroje – například ty, které jsou kompatibilní se čtečkami obrazovky a nabízejí titulky u videí.

Přizpůsobte fyzické prostředí tak, aby bylo přístupné pro všechny (např. bezbariérový přístup, klidové zóny).

Podporujte různé způsoby vyjádření – umožněte účastníkům se osobám prokázat své znalosti různými formami (prezentace, psaní, umění, digitální nástroje).

Podporujte různé způsoby zapojení – nabízejte výběr témat nebo rolí, aby se účastníci a účastnice mohli zapojit podle svých zájmů.

Zajistěte materiály ve více jazycích nebo formátech (text, video, obrázky, zvuk).

Zavádějte zvláštní/dodatečná opatření, aby byly naplněny specifické potřeby účastníků a účastnic s omezenými příležitostmi a/nebo podpořena jejich účast (zvláštní plány aktivit, doprovodné osoby, posílení mentoringu atd.).

→ Kulturní citlivost

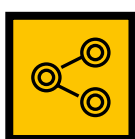
Zařaďte různé perspektivy, příběhy a příklady, které odrážejí rozmanité pozadí účastníků a účastnic.

Vyhnete se povrchnímu zařazení témat – diverzitu integrujte napříč celým projektem.

→ Finanční plánování

Probírejte s účastníky a účastnicemi projektů jejich individuální potřeby a zjišťujte možnosti, jakým způsobem je můžete podpořit. **Podle individuálních potřeb účastníků se osob plánujte využití finančních prostředků k podpoře inkluze a rozmanitosti, o které můžete v rámci projektů žádat.** Nezapomínejte evidovat účetní doklady a podpůrnou dokumentaci potřebnou pro nárokování nákladů na inkluzi v grantu.

V rámci programu Erasmus+ je možné žádat o příspěvek na podporu inkluze pro účastníky a účastnice s omezenými příležitostmi, který může pokrýt skutečné dodatečné náklady spojené s jejich účastí (např. asistence, speciální doprava nebo přizpůsobené ubytování). Při podávání žádosti je nutné konkrétně popsat potřeby zúčastněných, odůvodnit náklady a uvést je v rozpočtu projektu. Zároveň je možné žádat o jednotkový příspěvek na podporu inkluze pro organizace, který může pokrýt náklady spojené s organizací mobility pro účastníky a účastnice s omezenými příležitostmi (př. zvýšená administrativní zátěž). Více informací naleznete přímo v Příručce k programu Erasmus+.

Propojení s dalšími prioritami

Environmentální udržitelnost – budujte spravedlivou a udržitelnou budoucnost tím, že do společného rozhodování zahrnete všechny hlasy, a chraňte životní prostředí pro další generace.

Digitalizace – zajistěte spravedlivý přístup k digitálním technologiím, podporujte digitální gramotnost (digitální inkluze).

Participace – zapojte všechny bez rozdílu, aby se každý mohl aktivně podílet na společném rozhodování a tvorbě budoucnosti.

Nástroje, komunity a zdroje

Při přípravě inkluzivního projektu **doporučujeme navázat spolupráci s neziskovými organizacemi, centry pro studující se specifickými potřebami či jinými institucemi / specializovanými osobami,** které mají zkušenosti s prací s danými cílovými skupinami. Tyto organizace mohou pomoci s navázáním kontaktu s účastníky a účastnicemi, pochopením jejich potřeb a nastavením vhodné podpory.

[SALTO ID Youth](#) (SALTO Inkluze mládež) – pro pracující s mládeží, organizace i školy – zvláště pokud nemáte předchozí zkušenosti s inkluzivními projekty. Váš hlavní zdroj inspirace, nástrojů a odborných průvodců pro evropské mládežnické projekty otevřené všem.

[SALTO ID Education and Training](#) – pro ostatní vzdělávací projekty kromě těch pro mládež.

Mezinárodní akce zaměřené na digitalizaci (TCA, NET) – účastněte se mezinárodních aktivit, které cílí na rozvoj evropských vzdělávacích programů. Můžete tak vyjet třeba na mezinárodní konferenci nebo studijní návštěvu.

Udržitelnost v projektech představuje snahu o rozvoj dovedností potřebných pro udržitelný růst, podporu environmentálně odpovědného chování, snahu o snižování uhlíkové stopy a budování povědomí o klimatické krizi.

Jak prioritu začlenit do projektu

Sdílejte zelené tipy – vytvořte jednoduché infografiky, krátká videa, příspěvky na sociálních sítích.

Univerzální využití – vytvořte praktické návody a sdílejte osvědčené postupy, aby bylo možné aktivity snadno přizpůsobit různým prostředím a rychle je zavést do praxe.

Neplytvejte materiály – minimalizujte tištěné materiály, využijte QR kódy pro programy akcí, používejte opakovaně pouzdra na jmenovky. Dávejte přednost recyklovaným a certifikovaným materiálům, například papíru s FSC certifikací.

Zapojte „zelené“ ambasadory a ambasadorky – vyškolte nadšené účastníky a účastnice, kteří budou dál šířit udržitelné přístupy.

Vzdělávejte hravou formou – využijte hry s ekologickou tematikou nebo interaktivní klimatické workshopy. Inspirujte zúčastněné, aby se sami stali nositeli změny.

Zaměřte se na ochranu přírody – na obnovu ekosystémů a opatření minimalizující dopady klimatických změn a extrémních povětrnostních jevů (udržitelné zemědělství, pomoc při povodních a předcházení jim a lesním požárům).

Minimalizujte plasty – využívejte filtry na vodu, jmenovky na sklenice nebo vlastní lahve.

→ Zařadte jídlo s menší uhlíkovou stopou

Zařadte **vegetariánské, veganské, lokální** a sezonní pokrmy.

Podpořte zero waste přístup a férové odměňování výrobců; využívejte fair trade produkty, vlastní nádobí a upřednostňujte nebalené potraviny k minimalizaci odpadu.

Pokud je to možné, **zapojte místní farmáře či farmářky** a sociální podniky s udržitelným přístupem.

Pokud provozujete stravovací zařízení, **zaveďte principy udržitelného stravování**. Zvažte spolupráci s potravinovou bankou.

→ Doprava s co nejnižšími emisemi CO₂

V rámci projektu sledujte a nastavte podíl ekologické dopravy (30, 50, 75 %) s důrazem na dlouhé trasy nad 500 km, kde má zelené cestování největší dopad.

Krátké vzdálenosti – upřednostněte MHD, vlak, autobus, kolo nebo chůzi.

Střední vzdálenosti – volte vlak, autobus, spolujízdu nebo elektroauta.

Dlouhé vzdálenosti – preferujte noční vlaky a dálkové autobusy.

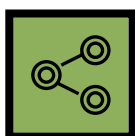

Podrobné tipy najdete v příručce [Jak na cesty eko-logicky](#)

Pokud je letecká doprava nevyhnutelná – využijte možnost kompenzace CO₂, nízkoemisní lety, sázejte stromy, uklízejte v přírodě, zapojte se do komunitních akcí.

Podpora „měkké mobility“ – informujte zúčastněné o možnostech MHD nebo půjčení kol.

Volba ubytování blízko dění – s dobrou dostupností veřejné dopravy, například s ekologickými certifikáty, nebo privátní ubytování.

Propojení s dalšími prioritami

Digitalizace – využijte online setkání, interaktivní prezentace, digitální brožury, sdílené disky. Volte digitální nástroje s cílem snížení dopadu na životní prostředí (nízká spotřeba dat, energie atd.).

Inkluze – nezapomínejte na klimatickou spravedlnost (rovný přístup k řešení klimatických dopadů).

Participace – propojujte demokratické zapojení a aktivní občanství v udržitelnosti. Pozor na greenwashing, pokud propagujete ekologická opatření, musí být skutečně efektivní.

Nástroje, komunity a zdroje

GreenComp – využívejte Evropský rámec kompetencí pro ekologickou transformaci a uplatnitelnost na trhu práce s možností certifikace a uvedení v Europass.

Uhlíková stopa pod kontrolou – spočítejte si uhlíkovou stopu v jednoduchých kalkulačkách (např. [Uhlíková stopa](#), [Uhlíková kalkulačka](#), [Osobní ekologická stopa](#)) a hledejte způsoby, jak ji snížit.

Inspiraci lze najít na webu: [Salto Green](#).

Zapojte se do komunity [Education for Climate](#).

Spolupracujte s partnery podporujícími zelenou transformaci – vybírejte ekologicky certifikované organizace, ekofarmy, komunitní centra či fair trade podniky.

Zapojte se do komunity – pořádejte swapy, ekologické workshopy, výsadbu stromů, úklidy či sousedská setkání na podporu udržitelnosti.

Mezinárodní akce zaměřené na udržitelnost (TCA, NET) – účastněte se mezinárodních aktivit, které cílí na rozvoj evropských vzdělávacích programů. Můžete tak vyjet třeba na mezinárodní konferenci nebo studijní návštěvu.

Evropské projekty usilují o podporu využívání digitálních nástrojů a technologií při učení, komunikaci a spolupráci. Digitální transformace ale není jen o využití nástrojů a technologií, ale také o změně myšlení, které má vést k rozvoji kompetencí, sociálního začlenění nebo připravenosti na měnící se trh práce.

Jak prioritu začlenit do projektu

Zařad'te digitální nástroje do vzdělávacích aktivit – využívejte platformy pro online spolupráci, e-learning nebo hybridní vzdělávání, abyste zpřístupnili aktivity širšímu okruhu účastníků a účastnic.

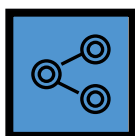
Vytvářejte digitální projektové výstupy – může se jednat třeba o videa, podcasty, interaktivní metodiky, online publikace nebo mobilní aplikace.

Využívejte digitální nástroje pro řízení projektu – mohou vám pomoci efektivně komunikovat, spravovat a sdílet dokumenty nebo plánovat a průběžně vyhodnocovat průběh projektu.

Inovujte pomocí technologií – zkuste využít umělou inteligenci, virtuální realitu nebo interaktivní nástroje pro zapojení účastníků a účastnic.

Zaměřte se na rozvoj digitálních kompetencí – do projektu zařad'te praktické workshopy, školení nebo úkoly, které pomohou zúčastněným zlepšit jejich digitální kompetence.

Podporujte bezpečné a odpovědné chování v online prostředí – do projektu zařad'te témata jako etika, kritické myšlení, boj proti dezinformacím nebo ochrana osobních údajů.

Propojení s dalšími prioritami

Inkluze – zaměřte se například na přístupnost využívaných online nástrojů nebo na to, zda vám digitální prostředí pomáhá oslovit cílové skupiny, které by jinak měly k vašim aktivitám omezený přístup.

Participace – použijte online nástroje k zapojení účastníků a účastnic do tvorby obsahu nebo rozhodovacích procesů.

Udržitelnost – zvažte hybridní mobility, organizujte online projektová setkání a výstupy z projektu šířte v digitální podobě.

Nástroje, komunity a zdroje

[DigComp & DigCompEdu](#) – rámce evropských digitálních kompetencí, které slouží jak jednotlivcům (DigComp), tak organizacím, které se zabývají vzděláváním (DigCompEdu). Také se podívejte na [DigCompEdu kuchařku](#), kterou připravil Národní pedagogický institut – naleznete zde celou řadu užitečných materiálů a tipů, jak jednotlivé body rámce DigCompEdu aplikovat do praxe.

[SELFIE for TEACHERS](#) & [SELFIE for work-based learning](#) – bezplatné online nástroje vycházející z rámců DigComp & DigCompEdu, které pomáhají jak školám, tak vyučujícím reflektovat úroveň využívání digitálních technologií a stanovit si cíle pro další rozvoj. Nástroje můžete využít jak pro plánování profesního rozvoje, tak i pro přípravu projektů – především pro analýzu potřeb.

[eTwinning](#) – komunita evropských škol a učitelů, kde máte možnost společně s žáky a žačkami tvořit online projekty v digitálním prostředí. Základní myšlenkou eTwinningu je společný projekt dvou a více škol napříč evropskými zeměmi.

[EPALE](#) – elektronická platforma pro vzdělávání dospělých. Objevte články, nástroje i kurzy s důrazem na digitální témata. Zároveň zde můžete nalézt partnery pro spolupráci napříč Evropou.

[European Schoolnet](#) – evropská síť zabývající se digitálním vzděláváním. Na jejích portálech můžete najít online kurzy, inspirativní playbooky a publikace, příklady inspirativní praxe, ale také pořad ScientixTV a vlastní podcast.

[SALTO Digital](#) – využijte praktické materiály, mezi které patří inspirativní přehledy existující dobré praxe, webináře nebo přehledné onepagery – ty se mimo jiné zabývají tím, jak můžete využít nástroje jako SELFIE nebo DigComp ve vašich projektech.

[European Digital Education Hub](#) – prostor pro zástupce všech sektorů vzdělávání, který slouží jako platforma pro sdílení dobré praxe, inovací, výzkumu, webinářů, materiálů do výuky a otevřených výzev v oblasti digitálního vzdělávání.

Mezinárodní akce zaměřené na digitalizaci ([TCA](#), [NET](#)) – účastněte se mezinárodních aktivit, které cílí na rozvoj evropských vzdělávacích programů. Můžete tak vyjet třeba na mezinárodní konferenci nebo studijní návštěvu.

Projekty zaměřené na participaci by měly rozvíjet aktivní zapojení účastníků a účastnic do veřejného dění, rozhodovacích procesů a komunitního života, podporovat metody neformálního vzdělávání a přispívat k posílení evropské identity a společných hodnot a ke zvýšení občanské angažovanosti, kompetencí a odpovědnosti vůči projektu.

Jak prioritu začlenit do projektu

→ Zapojte do svého projektu témata participace jako např.:

Demokratické procesy (zvyšování občanské angažovanosti ve volbách, jak fungují státní či evropské instituce).

Evropská, lidskoprávní a občanská témata (práva LGBTQ+, občanská práva a odpovědnosti).

Podpora kritického myšlení a zvyšování mediální gramotnosti (boj proti dezinformacím, kyberbezpečnost).

Osvěta proti předsudkům a extremismu.

Podpora dialogu mezi mladými lidmi a rozhodovacími orgány (mládežnické parlamenty, fóra).

Podpora lidí v účasti na veřejném dění, v komunitních iniciativách nebo místní politice.

Landscape demokracie (využití města pro jeho obyvatele).

Participativní rozpočet (vymezena část rozpočtu, o které rozhodují studenti).

→ Zapojte účastníky a účastnice do řízení projektu:

Začleňte zúčastněné osoby do výběru tématu projektu – realizujte analýzu potřeb, motivace a očekávání.

Umožněte účastníkům a účastnicím výběr partnerů a zapojte je do setkání s nimi.

Zapojte akademický senát, univerzitní spolky nebo studentskou radu do organizace výjezdu.

Aktivně zapojte zúčastněné do tvorby a definování výukových cílů projektu.

Spoluvytvářejte a organizujte akce se zúčastněnými – realizujte sběr očekávání a následně je implementujte do programu akce.

→ Zapojte účastníky a účastnice do plánování a realizace aktivit:

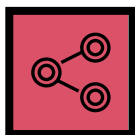
Zpětná vazba – pravidelně a systematicky sbírejte zpětnou vazbu a případně implementujte vyplývající opatření.

Propagace – zapojte účastníky a účastnice do vytváření příspěvků (např. jeden den na Erasmus+ výjezdu, dobrovolníka...) na platformách organizace (školy, neziskové organizace), sdílejte příspěvky o projektu a EU.

Vytváření materiálů – zapojte účastníky a účastnice do vytváření materiálů (obsahově či kreativně).

Sdílení výsledků projektu – zapojte účastníky a účastnice do mezinárodních sítí: Euroučni, ESN nebo vytvořte vlastní síť absolventů projektu.

Uspořádejte a zapojte zúčastněné osoby do tematických dnů otevřených pro širší veřejnost nebo do organizace workshopu po skončení mobility na nově naučené metody a témata, a to i mimo odborné dovednosti – např. kritické myšlení, vedení argumentace a dialogu, týmová spolupráce, sociální a mezikulturní kompetence, mediální a informační gramotnost, storytelling.

Propojení s dalšími prioritami

Inkluze – zapojení znevýhodněných skupin do rozhodovacích procesů.

Digitalizace – zapojení digitálních nástrojů v rámci digitální participace.

Udržitelnost – participace na ekologických a udržitelných iniciativách.

Nástroje, komunity a zdroje

Vybírejte vhodné přijímací organizace – neziskové organizace a spolky, městské a obecní úřady, vzdělávací instituce, evropské a mezinárodní instituce, demokratické školy.

Využijte neformální metody v projektech – peer-to-peer sdílení a vzdělávání, open space, kulaté stoly, metoda world café, simulace, gamifikace, role-playing, walk and talk, panelové diskuze, workshopy, živá knihovna, storytelling, divadlo fórum, strukturovaný dialog.

Využijte nástroje pro digitální participaci – digitální nástroje na vedení debaty, livestream diskuze, nástroje, kde se dá hlasovat.

Spolupracujte s ESN a mládežnickými parlamenty.

Komunikujte výsledky projektu lidem s rozhodující pravomocí (na lokální, regionální, krajské, státní, mezinárodní úrovni).

[SALTO Participation & Information](#) – podívejte se na příklady dobré praxe v projektech Erasmus+ a Evropský sbor solidarity, na stránce naleznete i důležité akce pojící se s participací, články i rozhovory.

[Council of Europe](#) – objevte zdroj informací, metodik, výukových materiálů týkajících se lidských práv, demokracie a aktivní participace – podívejte se na [Compass: Manual for Human Rights Education with Young People](#), kde naleznete i praktická cvičení.

[Evropská unie hrou](#) – prohlédněte si informační portál o Evropské unii, který nabízí praktické výukové materiály. Stránky spravuje Zastoupení Evropské komise v ČR spolu s Kanceláří Evropského parlamentu v ČR.

[eTwinning](#) – zapojte se do online spolupráce mezi žáky a žačkami a vyučujícími mateřských, základních a středních škol a uče pomocí neformálních metod.

Mezinárodní akce zaměřené na participaci (TCA, NET) – účastněte se mezinárodních aktivit, které cílí na rozvoj evropských vzdělávacích programů. Můžete tak vyjet třeba na mezinárodní konferenci nebo studijní návštěvu.

→ Podpořte vlastní iniciativu mladých lidí

Dobrovolnictví – hostěte mezinárodní dobrovolníky a dobrovolnice přímo ve vaší instituci. Projekty vedou ke zvýšení mezikulturního dialogu, propagaci evropských hodnot a podpoře neformálních metod ve formálním prostředí.

Solidární projekty – příležitost pro mladé lidi ve věku 18–30 let, kteří reagují na klíčové výzvy v místní komunitě a přispívají k pozitivní změně – např. vytvoření společného prostoru, ekozahrádky, propojení zahraničních studujících s místním obyvatelstvem, workshopy vedené studenty a studentkami v oblasti jejich zájmu (lidská práva, udržitelnost, digitální témata...).

Aktivity participace mládeže – příležitost pro mladé lidi ve věku 13–30 let zapojit se do občanského života na místní i mezinárodní úrovni, naučit se vyjádřit svůj názor, zapojit se do veřejného dění, spolupracovat s lidmi s rozhodovací pravomocí – např. participativní rozpočet, vytvoření či rozvoj studentských parlamentů, simulace jednání evropských institucí, příprava uměleckého vystoupení otevírajícího dialog o aktuálním společenském tématu.